

El següent dia ens dirigim a Aigües Tortes, passant pel Portarró d'Espot, i fem nit a la casa refugi d'Estany Llong.

Des d'allà recorreguérem tota la regió d'Aigües Tortes, tot el Parc Nacional, passant per la capella del Sant Esperit, Estany Llebreja i fins a Bohí on férem nit.

Al matí, visitàrem Tahüll i les seves esglésies romàniques. A la tarda uns quants anaren a visitar el balneari de Caldes de Bohí.

S'havia acabat la ruta.

**Ramon Barea i Serra
Jaume Parera i Ramón
Domènec Canadell i Pi**

RTA PEL PIRINEU D'OSCA

I NAVARRA

Del dia 15 de juliol al 30, hem estat tota una colla de la U.E.C., 15 dies per aquesta part del Pirineu que fins enguany ens era desconeguda. Vàrem anar des del Balneari de Panticosa (Osca) fins a Roncesvalles (Navarra) travessant uns 100 kms. de Pirineu en sentit longitudinal.

La dificultat per preparar un itinerari en aquesta regió és la manca de bibliografia i cartografia. Així, de Panticosa a Sallent de Gállego hi ha la guia del Mont Perdut, però d'aquí fins a Navarra només vàrem trobar dues o tres ressenyes d'excursions en el butlletí del C.E.C. De Navarra hi han dues guies del Club Deportivo Navarra que detallen tot el Pirineu navarrès. En quant a la cartografia, tan sols hi ha el mapa militar d'escala 1:25.000 i 1:50.000. El seu inconvenient és que només marca alguns camins.

Aquest any hem sortit en cotxes particulars, cosa que ens ha anat força bé per fer les experiències.

Els primers 10 dies els vàrem passar caminant fent les corresponents travesses, des del Balneari de Panticosa fins a Hecho, i ascensions als pics de Balaitús, las Arroyetas i l'Anayet. Els darrers dies vàrem fer turisme pel Pirineu de Navarra. A Panticosa vàrem començar a caminar cap al refugi de Pedrafita passant pel coll de l'Infern (2.725 m.) i coll de Tabarray (2.774 m.). Degut a que el refugi estava ple, bastant desordenat i brut, decidim acampar al costat del Ibon Ranas, on hi havia un campament d'oficials de l'exèrcit fent un cürset d'alta muntanya, els quals ens van informar de la regió.

L'endemà sortim de bon matí per anar a pujar el Balaitús (3.151 m.), pic culminant de la ruta; després de 3 hores de camí arribem davant de la bretxa de Labour. Portàvem ja una hora caminant sobre neu. La bretxa és una canal quasi vertical i gelada que porta dalt les crestes del Diable, la qual dóna accés a l'última gelera del Ba-

laitús. El mal temps, boira baixa i fred ens fan més difícil l'ascensió, que ja per si sola ho és, essent aquest pic el més difícil que hem fet nosaltres.

El dia següent vàrem baixar a Sallent de Gállego, pel barranc d'Aguas Limpias, allí trobàrem tres companys més i tots junts vàrem anar cap els ibons d'Anayet pel camí internacional de Varsovia a Portugal. El lloc és magnífic: A l'est hi tenim el circ d'Anayet, a l'oest tota la carena de tres mil metres que envolta el Balneari de Panticosa i al nord, el superb pic du Midi d'Ossau (2.885 m.).

L'endemà carenegem tot el circ pujant als pics de les Arroyetas (2.553 m.) i de l'Anayet (2.559 m.), després baixem fins a Candanchú on ens trobem amb quatre companys més. És el se·è dia de la ruta i ja comença a tocar un bon descans; el fem el dia següent ja que fins ara, cada dia havíem caminat bastant.

El dia lliure, amb els cotxes, visitem Jaca, la seva vall i l'estació internacional de Canfranc.

El dia següent anem cap al ibon Estanes, passant pel bosc de faig al costat del Port de Somport. Tenim previst pujar al Visaurin (2.668 m.) però la cosa queda en un intent d'aproximació. Així, doncs, a la tarda, desparem el campament i baixem fins a la vall d'Hecho, passant pel pla d'Aguas Tuetas que és una immensa esplanada de 4 km. de llarg i uns 300 m. d'ample, on el riu fa uns meandres que agafen tota la vall, la qual estava plena de vaques i també vàrem veure unes quantes àligues.

L'endemà agafem els cotxes i ens anem cap al Roncal (Navarra), visitant Roncal i Isaba que estava en festes, anant a dormir al refugi de Belagua del C. D. Navarra. Aquest refugi està en molt bones condicions, i s'anava amb el cotxe fins a la porta. Volíem pujar el pic d'Anie (2.504 m.) i la Mesa de los Tres Reyes (2.484 m.) però degut a la pluja no ho podem fer. A partir de l'entrada a Navarra la pluja ens acompanyarà tota la resta de la ruta.

Estem al desè dia de la ruta i comencem a fer turisme per les valls de Navarra, visitem Ochagabia (un dels boscos més grans de faig d'Europa), Oibaiceta, Burgete i Roncesvalles, on anem a dormir a la seva colegiata. Allí visitem el mausoleu de Sancho el Fuerte de Navarra.

L'endemà pugem al port d'Ibañeta on hi ha el monument a Roldan amb la seva espasa «Durandel» i les seves claves. Marxem després, en direcció a Pamplona, visitant Espinal, Erro, Huarte i Pamplona, on passem la nit en un camping. Al vespre anem de tasques, passant una nit molt agradable.

El dia següent anem a Saragossa, visitant el pantà de Yesa i Osca. Quan arribem, visitem el Pilar on trobem una desmesurada riquesa.

El dissabte, dia 29, tornem cap a casa. De Saragossa anem a Fraga, últim poble abans d'entrar a Lleida; allà ens

desviem de ruta per a visitar Masalcoreig, un dels tres pobles de Catalunya on encara niuen cigonyes al campanar.

Al vespre, arribem als nostres pobles. La ruta s'havia acabat i després d'uns dies conviure tots junts, ens costa adaptar-nos a la vida quotidiana.

Bona part de la gent que hem anat a aquesta ruta portem alguns anys sortint d'excursió. La d'enguany era, en alguns aspectes, experimental, i hi hem posat a la pràctica l'experiència tret durant aquest temps i el que hem après en el Cürset d'Iniciació a l'Excursionisme fet a principis d'any.

Tan en la preparació de la ruta com en la seva realització, sempre hem tingut present que a la muntanya no s'hi va només a fer travesses i a pujar pics, sinó també a disfrutar i viure-la plenament en tots els seus aspectes.

Seguint aquests principis, cada dia caminàvem unes tres hores, tret dels dies que pujàvem algun pic. El fet de fer travesses curtes ens permeté de parar-nos allà on volíem i no anar a corre-cuita.

Ja hem dit que la ruta l'hem feta amb cotxes particulars. Ens va anar molt bé, ja que apart del turisme dels últims dies, ens estalvià les fadigoses aproximacions a peu per carreteres i pistes forestals, guanyant temps per estar en els llocs més salvatges. La nostra alimentació ha estat tan natural com s'ha pogut, evitant al màxim les llaines a fi de suprimir pes. Al matí, abans de sortir, fèiem un esmorzar calorífic a base de mantega, mermelada, xocolata i llet; durant el dia només ganpinyàvem, inclús el dia lliure i a mitja tarda, un àpat abundós i complet amb força suc, proteïnes i fruita; i abans d'anar a dormir un te. En 15 dies ningú va tenir cap trastocament d'estómac. En fi aquest any ens ha sortit un menú poc pesat i bastant complet.

Un aspecte molt important i que sovint s'oblida quan es fan ressenyes d'aquests temes, és el de les relacions humanes. És quelcom difícil i llarg d'explicar, però malgrat tot donem unes quantes idees de com va anar. Degut a una bona planificació del caminar, en cap moment el fet d'estar cansat va influir en l'estat d'ànim de la gent, doncs amb poca estona de descansar tornàvem a estar en plena forma, evitant així la desgana i el mal humor. Per tant, a nivell general la convivència va ser molt bona, deixant de banda petits conflictes que s'anaren superant i que suposem normals. D'altra banda, hem sentit d'una forma molt viva la necessitat que tenim de conviure amb els altres, que t'hi sentis bé i d'aprofundir-hi. Això ha fet que ningú no es sentís mai sol. Fins i tot un cop acabada la ruta, continuem tenint ganes d'anar-nos trobant. Aquesta ruta ha marcat per a nosaltres el fi d'una etapa d'aprenentatge d'anar per muntanya.

**Joan Soley
Xavier Bertran
Marcellí Canadell**

